

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

1882.

Kolozsvár, szombat, február 18

Tizenkettődik évfolyam.

KOLOZSVÁRT, 1882. február 17.

A házban felszólalás történt a színházakban előadott oporrette félek által terjesztett erkölcsatlenségek iránt. A felszólalás feleletet vont maga után, s az összes eredmény az, hogy komoly szó tárgyává tétetett az ügy — minthogy törvényhozásilag nem lehet gátot vetni e mételey terjedésének. Nincs egyetlen praktikusnak, kivihetőnek található eszköz arra, hogy egy színterhez való darab megkritizáltassék a nélkül, hogy sérelmek ne következzenek el, s nem is igen vonható meg egy szűkkörű comissio által sem a határvonal azon kérdésben, hogy ez vagy az a kifejezés sértő lesz-e a közérkölcsekre vagy nem.

A miniszterelnök felhozta Irányinak adott válaszában, hogy ha két embert biznának meg ezzel, s esetleg e kettő nem érteue egyet, feltehető, hogy a tanácsoshoz való fellebezés alkalmával ott is véleménykülönbség merülne fel s utóljára a tanácsnak in corpore kellene oda menni, hogy lássa azt a darabot.

Különböen is eltekintve ettől nem a törvényhozás való arra, hogy megszabja: mi tessék a közönség izlésének a színházban.

Ez olyan tény azonban, a mit ha tudunk gondolkozunk kell azon, hogy társadalmi úton a hogyan egyedül lehetséges segítsünk a kérdésben. Mindnyájan látjuk a kárát. Ma-holnap tisztességes ember alig viheti el családja nőtagjait oda, hol régebben művészi élvezetek árán nemes lelki mulatságot, s tudilést lehetett szerezni: a színházba. Az újabb franciaia operett — kivált, de nem k zárólag operett — termékei telvék olyan kifejezésekkel, helyzetekkel, a melyeket nőnek pirulás nélkül nem lehet végig nézni. A francziában még van elegancia, sima finomság, a mi lesimítja a mennyire lehet az élet ezeknek a lascivitasoknak, — de nálunk ugy a fordításokban, mint az előadásokban könnyen érthetővé igyekszik tenni az író, s a színész a dolgot, s mond s játszik úgy, a hogy tán Franciaországban sem tűnének meg. Epen mai tárczáinkban mutatunk példát erre nézve, hogy milyen durva piszokká aljasítatik a mi fordításunkban, mi az eredetiben csak tréfa volt, s napról-napra van alkalmunk színi rovatunkban panaszkodni azon szabadoság felett, melylyel egyes alakokat színtre hoznak a színészek.

Es a szó és a játék durvasága nem olyan mételeyező a mivel osztályokra,

A KELET TÁRCZÁJA.

CORNEVILLEI CARILLON.

Alig van operette, mely akkora közkedveltségre tett volna szert, mint a Planquette-Clairville műve. Mikor előttől néhány évvel a népszínház igazgatósága hosszabb pihentetés végett ideiglenesen le szándékozott tenni a műsorról, az „utolsó előadás” tülön-tul zsúfolta háza e szándéktól ellallani kényszeríté az igazgatóságot. Serpoletteet Palmay Ilka asszony teremtette meg nálunk, Blabáné-Splényiné asszony újra alkotta: e sz-reppen azóta különféle erők próbálkoztak. Városunk színpadjan ujabban, ugy halljuk, Örléy Flora kisasszony szándékszik megküzdeni e nem könnyű feladattal. Epen alkalmunkra jön, hogy egy és más apróságot elmondhassunk.

Miért oly kedvünkre való a Cornevillei harangok?

Azért, mert nem az ismeretes Leocq modorban készült operette-lehaság, de több: opera comique. Vig opera, de olyan, a melyben széles tér jut a komoioi dramai elemek. Ott van mindjárt a két fő férfialak: a marquis és Gaspar apó; az előbbiben sok a melancholicus vonás, az utóbbi pedig a melodramák hatásos „fogásait” képviseli itt. A mesében kevés találmányosságot lehetne dicsérni: egy hűtlen gyám intrikájának napfényre került az egész. De az alakokban sok az igazság, a vig személyekben sincsen semmi torz; egészszéges levegőben, szilárd talajon él és mozog az egész mű. Semmi parodia a la Offenbach-Leocq, mint zenéjében semmi frivolitás, üresség; hangszerelése, dallamossága mesterinek nevezhető.

mint a kevésbbé miveltekre. Nézzük csak el, mennyire tömve vannak az olcsóbb helyek olyankor, mikor ezzel a fajta csemegével szolgál a színház. Fő fejen néz át a karzatot, s ha valamelyik dáma a színpadon többet mutat még a szokottnál is a jóból, vagy többet mond valamelyik uraság, mint a mit megszokott már a fül — micsoda buzgalommal s lelkesültséggel tapsolnak reá. Ez a taps mindenestre jó bizonyosság arra, hogy gonosz dolgok után lekesíti a hazafit a színház s figyelmztetés, hogy e lelkesültség ápolása nem a legbecesebb dolog.

Bizony nem álszemérem, a mi szólni készit most és készített eddig is annyi alkalommal, — de hát feljajdul az emberben a jobb érzés, ha látja, hogy micsoda lelkesültségek, micsoda vágyak felköltésére szolgál most egy hétből legalább 3 este még országpénzén dotált színháznál is, milyen a menk. Ha látja, hogy a helyett, hogy szívnemesítő, értelmele fejlesztő hely volna ilyenkor a színház — az érzéki gyönyörűségek szolgáltatába állott csiklándozó mulatóhelyé aljasul, a milyentről (a zengerájokról legalább) tisztességes társaságban nem is szoktak beszélni.

Minden időnek meg van a maga követelménye. Egyszer azért lelkesültünk, ha érzékeny játékokat: két szerető szívnek szomorú történetét, átkát nagyravágyasnak, bosszus indulatoknak stb. hozták színre a világ sorját mutató deszkák; mászor a hazafias szellemű darabok a régi dicsőségnek eleven dicsőreitei ragadtak tapsokra; kell-e, kívánatos-e, hogy ma erőszakkal behozva s terjesztve. A német színházak s a zengerájok hoztak be s mert ingerlő, s mert divatos, hát hódít publikumot. S ha számadatokkal nem is lehet bebizonyítani, azt el nem tagadja senki, hogy ront, pusztit, kivált a kevésbbé őrzött mivelte talajon ez a betegség.

Nem eredeti természete ez a magyar-nak. Lelkesül az másért is; a mi nemes, a mi szép. Portálva van ez az irány, erőszakkal behozva s terjesztve. A német színházak s a zengerájok hoztak be s mert ingerlő, s mert divatos, hát hódít publikumot. S ha számadatokkal nem is lehet bebizonyítani, azt el nem tagadja senki, hogy ront, pusztit, kivált a kevésbbé őrzött mivelte talajon ez a betegség.

Segíteni kell rajta. Az emelkedőben semmiesetre sem levő közmorál érdekében segíteni minél hamarabb. S e segítségnek első sorban a közönségtől kell jönnie.

Szeretjük magunkat az angolokhoz hasonlítani (kivált a „legnagyobb magyar”-nak volt ez kedvencz hasonlata),

De nem a librettoról s nem a zenéről kívánunk ezáltal aesthetikai fejtegetésekbe bocsátkozni. Ha mindkettőnek egyáltalán becsét tulajdonunk, csak viszonylagosan tesszük. Vakok közt santa a király. Az operettek szemtelen hadában bizonyára a Clairville szövege s a Planquette zenéje sanit legilletemesebben.

Csak a magyar fordításra tesszünk némi megjegyzést.

A fordító Rakosi Jenő, kinek költői nyelvezetét eléggé ismerheti közönségünk az A e o p u s b ó l. A Rakosi nyelve ez operette fordításban is elég figyelemreméltó: hajlékony, zengyes, ügyesebbnél ügyesebb fordulatokkal. De egyuttal meglehetősen hűtlen s e hűtlenesség nem marad visszahatas nélkül.

Hogy az egész szövegkönyvről, scenirozáról szóljunk, arra ezuttal sem időnk, sem terünk. De főülleges is volna. Ég a legkedveltebb daraszéket venünk szemügyre.

Nézzük mindjárt a legkedveltebbet, a marquis keringőjét. Az eredeti szöveg az „meconne” lányról kimondja, hogy „que j'ai tenue entre mes bras”-kit karjaim közt tartottam. S folytatja ekepen:

Ville chérie O ma patrie Fais je t'en prie Parler les flots, Et qu'on me rende, Cette Normande Que je demande A tes écoles. Pour la connaître, La voir naître Et m'apparaître Sortant des flots Tout m'est facile au.

Itt egyenesen cizálás van arra, miről a vé; felvonásban a hazndozó Grenicheux énekel: t. i. a vízből kimentett lányra. A magyar fordítás erről mélyeseen hallgat, e helyett összeszedi a legpoetikusabb phrasissokat s beszél „bűvös árnyakról, szép virányokról” s nem lelesről, mivé leversről, imádrásról, csodálásról s a jó ég tudná miről. Kertlve-kerltli az eredeti szöveg precizitását, mintegy általános határozatlansá-

hát nézzük meg mit tesz az angol. Ott az utolsó évtizedben tettek kísérletet az operettekkel. Lett volna ott is oly része a közönségnek, mely élvezetét találja az effajta élvezetekben. Am a művelt nagytöbbség elítélte, (mint elítéli nálunk is) a sajtó pedig ostarozta a legnagyobb indignációval utasítva vissza ezt a szervezett-rontó eledeit. S az eredmény az volt, hogy négy év alatt vége volt Angliában az operettnak Pusztulnia kellett, hogy helyet adjon a vig operának, a mibe egy családja minden tagját féltékeny tisztaságban őriző angol is elvihesse a leányt meg a feleségét.

Ostarozza a sajtó — a közönség értelmesebb részét a maga részére hódítván — ezeket az erkölcs-mételeyező léhaságokat, s ez az irány nálunk is elveszti a talajt, mielőtt teljes uralomra jutna.

A mi színházunknak pedig — ketszeres kötelessége tenni ez irány ellen, mert intézetet tartani az ország pénzén tudott baj, ismert ígtyvénység terjesztésére nem lehet az igazgatóság feladata.

A SZÍNHÁZAK.

A képviselőház február 16-diki ülésén Irányi Dániel a színházak ügyében interpellált. Hoaszasabban indokolja indítványát. Azok, kik bizonyos színházakat látogatnak — ugymond — meggyőződhetek, hogy azon irány, mely ama színházakban követetik, nemcsak az ideimmel, hanem egyenesen a jó erkölcsösei is ellenkezik. Munkori felszólalását általában rokon szenv kísérté; csak nemely hírlapokban nyilvánult ellenkező vélemény.

Az egyes elenveletekre, melyek felhozattak, a következőket jegyzi meg: Igaz, hogy Parisban, sőt Beesben előadottak oly színdarabok, minők szölv célzou; de sem Nemetországban, sem pedig Angliában nem lehet azokat előadni, vagy legalább eredeti alakjukban nem. Különböen Parisban 30-40 színház van, míg nálunk két magyar színház áll fenn. Parisban a fiatal nök és leányok nem szoktak látogatni azon darabokat, míg nálunk ellenkező szokas van.

A mi a magyar nyelv terjesztését illeti, azt szölv az erkölcsiség aran nem kívánja. Róma és Konstantinápoly bukásában nagy része van az erkölcsistenedésnek. Azt mondják, hogy ha a magyar színházakban nem adtanának azon darabok, elő lehet azokat adni a német színházakban. Erre megjegyzti, hogy azt, a mi a közérkölciség szempontjából nem lehet előadni a népszínházban, nem szabad előadni a német színházakban is.

Tagadja, hogy a fővárosi közönség nagyobb része gyönyörűséget talál a leder dagokban olvad el. A hangok árja annyira elringatja, hogy csaknem közönyössé válik reá nézve a szavak jelentése. Mintha meg mindig a Sze-mere Pal korának időhatása alatt állnánk s még mindig volnaak költők, kik azt zengik, hogy: Hajnali kilemlő fény, Hinti mosolygva sugarát, Moirye az ifjú remény Rakja le fellegi varát.

Azt vehetné ugyan ellentünk valaki, kar annyira kicsinyeskedni, kivált egy énekrész fordításával szemben, hol a zenére alkalmazottság tulajdonképen a fő, a conditio sine qua non. Azonban nem látjuk át, hogy a ki híven s mégis költőien tud áttülni, miért fojalmódjék az olyan teljes atalakításból, újra költéshez? Ott van például a Grenicheux első felvonásbeli szep da-a: a második rész (... „egy nagy czet, hal megesz”) pontosan adja vissza az eredeti s mégis ment minden erőnetettségtől. Első része azonban szabadon tesztelenkedik. A magyar szöveg köz-jékon torog s így csak a francziát közeljük:

„Va petit moussu, où le vent te pousse, où te portent les flots. Sur ton navire Vogue ou chavire Dans le fond des eaux.”

A szolgálók vásári dala részben kitűnően hű, míg az inasok s kocsisok dalában Rakosi, ép ugy, mint a marquis melancholicus keringő-partiejában, inkább csak a körvonalakra volt tekintettel. Maga költött mintegy ujat, s ezuttal nem szerencsétlenül.

Ime különben az eredeti:

Inasoké: „Nous sommes les domestiques, Les meilleurs, les plus adroits Et les plus économiques, Les plus soumis à la fois. Ne lisant jamais les lettres, Nous sommes en vérité Pleins de respect pour les maitres Qui font notre volonté.”

rabokban, minők a népszínházban gyakran előadottak, de ha másként lenne is, a művészet szentélyeinek nem az a feladatuk, hogy a közönség rossz hajlamait dédelgessék, hanem inkább a nemes izlést fejlesztésék.

A miniszterelnök multkori megjegyzésére vonatkozva utal arra, hogy a tisztességes és erkölcselen darab között nem lehetetlen megvonni a határvonalat; a társadalomtól pedig a szölv által jelzett irányban nem lehet kívánni orvoslást.

Különböen a törvényekben elegendő alap kínálkozik a káros irány megállítására. Az 1848-diki sajtótörvény nyiltan büntetetteti rendeli azt, ki a tisztességes erkölcsökből csúfolt úz; a büntetőtörvénykönyv pedig a szeméremértő cselekvény nyilvános elkövetőit szintén fenyték alá véteti. Van ezen kívül a fővárosnak egy szabályrendelete, mely szerint a színházakban a közérkölciség elleni kihágások szintén büntetetteti rendeltetnek.

A maga részéről a szabadság mértéken tuli korlátozása nélkül akként vélés az orvoslást eszközölhetők, hogy akár a rendőrség, akár a városi hatóság minden első előadásra két értelmes és tisztességtudó hivatalnokot, vagy bizottsági tagot küldene ki, kik, ha közérkölciség elleni dolgot tapasztalának a darabban, arról jelentést tennének. Ha a főkapitány, vagy a városi tanács a jelentést alaposnak találva, meg fogná inteni a színházigazgatót, hogy a megrovott helyeket mellőzze, az igazgatónak egyébiránt joga levén a belügyminisrternél orvoslást keresni. Ismétlés esetén az igazgató bírság alá esnék, s illetőleg a darab benntatnék.

Szölv különben hozzájárul minden más alkalmas módhoz, mely ajánlatuék. Nincsen nemzet Európában, melynek ne lennének intézkedései a színházi előadások erkölcsösége tekintetében. Angliában előzetes cenzura van. Szölv azonban az utólagos felelősséget partolja, mely a szabadsággal jobban megegyeztetető.

Vannak, kik azt állítják, hogy 48 előtt nemcsak a közérkölcösök, a mi iránt kétség sem foroghat fenn, hanem a hazi erkölcsök is jobbak voltak; ennek fejtegetésébe szölv nem bocsátkozik, de kétségtelennek tartja, hogy 48 előtt a fővárosi magyar közönség nem títte volna oly színdarabok előadását, minők ma a népszínházban előadottak. Ily darabokat az a közönség undorral utasított volna vissza. De többet mond: a nemzeti színpadon a közönség ma sem títte ily darabok előadását.

Ajánlja hat. javaslata napirendre tűzését s figyelemztet arra, hogy ha az elvettettnek, az illetők batorságot meritenének az eddigi káros irány folytatására; míg ha elfogadtatik, a szerető apak és gondos anyak áldása és az egész nemzet tisztelése kísérné a hazát. (Élenk helyeslések.)

Tisza Kálmán miniszterelnök: T. képviselők:

Kocsisoké: „Choisissez à l'aventure Voici messieurs les cochers; En dépit du temps qu'il fait Par les chemins de traverse Jamais un de nous ne verse Ne verse qu'au cabaret.”

Az utóbbi lefordíthatlan szójátéka, mint az előbbeni comicus pointeje mindenesetre elhalványult, sőt elenyészik a magyarban.

Ez azonban kevés baj volna, s ha mindössze annyi mondani valónk lett volna, hogy Rakosi ur nagyon is szabadon fordította a daraszéket, czikkünk nem tűnhetnékel tel egyébnék szövsztetgetésnél.

Még egyeb mondani valónk is van s épen a fordítás szabadoságából kiolyólag.

Igen, igen: a Rakosi ur fordítására rá illeik e szónak másik jelentése is. Nemcsak szövegűfűség, de moral tekintetében is szabados az. Ime a visszataris, mire fentebb már előlegesen utaltunk.

Két helyet idéztünk, ép az említett részekből.

A márkí nálunk azt énekl, hogy neki ilyen meg olyan leány: „minden tajtaból kínálkozik.” A marquis jóval finomabbul sikamlik at e kényes phrasison: „Chaque pays m'en devait une”, ugymond.

A szolgálók vásárdalának eredeti refrainje ez:

„R'gardez par ci, R'gardez par là Que di's vous de tout cela? Voyez ceci Voyez cela, Comment trouvez-vous cela?”

Rakosinál: Tekints ide, tekints oda,

Egy sínes köztünk ostoba,

Tekintsd ezt, tekintsd azt,

Egy sínes köztünk sült paraszt!

Hogy mire költettek Rakosinak az olyan paprikas borsos krafftusdrückök, mint ostoba, sült paraszt, bizony nehéz elgondolni,

Hirdetési díjak.

Egy négyezeg centiméternyi tér ára 2 kr. Helyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelich Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Glockhaus der Wollzeile 36.) Haasensteint et Vogler (Wallfischgasse 10) Bud. Mosse Publicistische Bureau. Budapest: Haasensteint et Vogler hirdetés közv. irodája. Goldberger A. hirdetésekértélti irodája Budapestben Szeriátér 3. sz.

Elvittéi coikhek

garmond hora után 25 krajczár iszetendő

viselőház! (Halljuk!) Mar más alkalommal és nem régen is nyilatkozván ezen kérdésben, (Halljuk!) most ez alkalommal a lehető röviden kívánok szólni.

Megjegyzem mindenekelőtt, hogy ma nem a határozati javaslat elfogadásáról vagy elvetéséről van szó, hanem legalább is első sorban annak megállapításáról, hogy kívánja-e a ház napirendre kitűzni, akarja-e tárgyalni, vagy nem? (Ugy van!)

Es én előre is bocsátom, hogy az általam röviden előadandóknál fogva a magam részéről már csak azért is azt tartanám czél szerűnek, hogy az indítvány ne tűzessék ki napirendre, mert hogy az formaszerűleg elvetessék, mi félrevezetésekre adhatna alkalmat, magam sem óhajtom.

Viszont azonban őszintén kimondom, hogy elfogadásától nem csak hasznot nem várnék, de sőt azt hiszem, sok bajt és nehézséget idéznék fel ez által. (Helyeslés a jobb oldalon.) Én azt tartom, hogy az ilyenű felszólalásoknak, mint a minő a képviselő uré volt, még ha határozott javaslat után konkrét alakot nem ötenek is, meg van bizonyos — általam is elismert — erkölcsi hatásuk.

Ha a színházak sikamlós előadásairól szigorú bírálót mondatik s a bírálót helyesléssel találkozik, én azt hiszem, hogy ezzel a várható eredmény eléréstét, tovább menni pedig az én nézetem szerint nem helyes.

A t. képviselő ur hivatkozik az 1848. évi törvényre. (Halljuk!) Hivatkozik a vétségekről szóló törvényre. Igazsága van. Ha valaki az erkölcsökből csúfolt úz, meg lehet büntetni az 1848 ki törvény szerint, valamint, hogy ha valaki szeméremt sértő cselekményt követ el, meg lehet büntetni a vétségekről szóló törvény szerint. Azt hiszem azonban, hogy lehet valamely darabban olyan, — és ilyen a legtöbb eset — a mi nem egyezik meg a szigorú erkölcsi fogalmakkal, de azért még nem lehet mondani, hogy a darab a jó erkölcsökből csúfolt úz, mert azon jeleneteket, melyek elica kifogása van a t. képviselő urnak és van nekem is, előidézheti épen úgy, hogy utólagosan még tan büntetésben is részesíthetnek az erkölcsatlenség elkövetőit; igen, de az a jelenet meg volt, az a jelenet előadatott, pedig nem tűzött vele csúfolt a jó erkölcsökből. Epen ugy van ez a szeméremt sértő cselekményekkel.

Egy színpadi előadásban sok lehet és van is olyan, a mi a szigorú erkölcsi bírálót ki nem állja, pedig azt mondani, hogy az ilyenek épen szeméremt sértő cselekményi foglalnak magukban, csakugyan nem lehet. (Ugy van! a jobboldalon.) Tehát ha a fennálló törvényeken túlmeve, intézkedni akarunk, igenis beleesnénk azon bajba, a melyet a mult felszólalásomban is jeleztem.

En nem tudom megváltoztatni nézetemet,

Nem lephet meg, ha fordítót az „En v'la des minces et des roudes”-t drasztikusan így adja vissza: „Ki kő vért, s o v a n y t a k a r n a.” S ha a második versszakot szintugy elidurvitja. A franczia Szerpolette szavaiban: Nous sommes fraiches et roses, Nous savons beaucoup de choses, Qu'on nous apprennos. Et pour mieux servir notre maitre Nous ne demandons qu'a connaître Ce que nous ignorons” e szavakban sok a pikáns, de raffiniert-naiv kétértelműség. A magyar Szerpolette a mit énekel: „Szép piros p o z s g á s mindnyája, s hozzá sok a tudomány a, m i n d e n t u d ó s t i .” quaffikálhatlan durvaság, csodálónus, basak és szolgálók tönusa a franczai chic helyett.

Nős, de ezért a semmieséget nem buznak önök vészharangot? kérde olvasóim.

De bizony meghuizunk. E csekélységnek rendkívül nagy a jelentősége. Azt jelenti, hogy nálunk durván fordítják at az operette-eket, az az elidurvitva adják vissza a frivolosokat s elidurvitva ama mozzanatokot, hol ilyesmire se czelszerűség, de alkalom. Vegyük már most ehhez színészeink játékat. Már csak egy oly társadalmi darab fűszere csövegéseinek elcizeiben megnyírn meg bötöltnak, a helyett hogy észrevétlen könnyedséggel sikamlanának el felelttük. Hiba, erkölcsi érzékük bönitja meg. S aztán tud-e a magyar művészeileg tulozni? A hol parodia kell ott széles csetteli fecescenti riktó színait: legdiszrétebb színésztünk játékára is vajmi relative illeik a diszkrétó fogalmai.

Nem kell ridig puritán szelleműnek lennünk, az országaházba sem érzünk épen sok hajlamot keresztes hadjárat prédikálásra vándorolnunk a népszínházi immoralitások ellen: de azért nem fölleséges jelen felszólalásunk.

Ha már egyszer közénk ütött az az isten

melyet más alkalommal e részben kifejeztünk. Nem hiszem, hogy azon uton melyet a t. képviselő ur proponál, célt lehetne érni, de hiszem másfelől, — ismétlem — hogy a felszólalásoknak a színházakban adott sikamlós előadások ellen, ha azok itt csak felszólalások maradnak is, de a törvényhozás által rokonszenven ki-sértetnek, erkölcsi hatása okvetlenül kell, hogy legyen (Ugy van!) és lesz is.

Ezen túl vihetnénk pedig a dolgot nem tartván, nehogy az erkölcsi hatás, mint a t. képviselő ur fél tőle, lerontassék, igen kérem, hogy a határozati javaslatot ne méltóztatassanak ugyan elvetni, de azt méltóztatassanak kimondani, hogy ez idő szerint a ház az indítványt tárgyalni nem kívánja.

E tekintetben példára is hivatkozhatom. Számítlan oly eset van régebbi parlamentek körében, hol észleztünk látszik valamely dolgot szóba hozni és midőn a szóba hozás által a cél elérte, a határozati javaslat vagy visszavétet, vagy tárgyalásra ki nem tűzetni szokott. Ez a praxis. (Tetszés jobbfelől.)

A ház többsége nem kívánja a határozati javaslatot napirendre tűzni.

Ezútan folytatott a vallás- és közoktatási költségvetés.

A dél-szláv lázadás.

(Hivatalos.) Jovanovics altábornagy február 14-ki közzétett jelentés, hogy a XVIII. gyaloghadosztály Mostárból és Nevesinyéből expedíciót indított utnak a zimjei fensikra és e rendelt a Zimjei han, továbbá Kula-Báthyevoza és Priorác megerősítését s a már meglevő erőddök jökarba helyezését. Zagorjában, Illok és Borka környékén és a suszenizari magaslatokon felkelők csoportosulnak és a közel fekvő helységekből rablásokat követnek el. Azon helyek szűkebb területe, melyek erősekkel bírnak és a főbb összeköttetések a katonák által biztosítva vannak. Krivoscsiban a felkelők febr. 12-én Greben és Ledenicze közelébe akartak jutni, de kiserlelték megkísérlet. Ma a felkelők Bakocsi környékén gyülekeznek. Csolyice mellett fekvő erdő ég. Greben és Ledenicze helységeket megerősítésén dolgoznak; mind a két pontot ágyukkal szerelik. Risanot ma lefegyverezték.

A szerajevói országos főparancsnokság jelenté febr. 14-én éjjel: Foca környékén febr. 12-én és 13-án csend uralkodott. Trnova környékén mutatkoztak kisebb felkelő csoportok, a portyázó csapatok megjelenésekor azonban nagy sietve eltűntek. A harcztérrel érkezett tudósítás szerint a felkelők Trnova körüli febr. 10-én 100 halottat és sebesültet vesztettek. — A Nevesinyei helyőrség parancsnoka tegnap kelettel jelenté, hogy a 71. gyalogezredhez tartozó Gombola közlegény, a ki febr. 7-én Jasena mellett megsebesült és a felkelők által elfogatott, febr. 11-én éjjel megmenekült és csapatjához Sztolacba szerencsésen megérkezett.

A lázadók proclamatója.

A krivoscsiai és hercegovinai lázadók Szociális Lázár montenegrói vajda elnöksége mellett ideiglenes kormányt alakítottak és a következő proclamatiót bocsátották ki.

„A mindenható isten nevében!
Hatalmas uristen, igazság istene, segíts minket!

Szamos császári csapatok jönnek ellentünk Krivoscsiból és Hercegovinából. Az egész vi-

ság már csak egy nap alatt is tetemes mennyiségre emelkedhetik.
De hát miképen tartunk mindig tisztán a levegőt?
Ezen kérdéshez két oldalról lehet hozzá szólni. Hangzattatnak a szabad természet úde friss levegőjét; keresestük hát miként történik a levegő tisztán tartása a természetben.
Első és legfontosabb tényezőként szerepel itt a lég mozgása, mely még akkor is, midőn leg kisebb szelet sem érzünk, másodpercenként 3 méternyi gyorsaságot tesz ki. A szabadban képződő és a levegőbe áramló tisztáltsá-gok a lég mozgása következtében az óriási légtengerbe rendkívül gyorsan eloszlanak és anynyira felhigítanak, hogy érkeinknél elől teljesen elvesznek.

Előidézhetjük-e ezen gyors eltávolítást és felhigítást lakásaink levegőjében? Egy kis után-gondolás meg fogja adni mindenkinél a választ, hogy olyan fokban, mint a levegőben történik, ez még a legököltebb ventilációval sem férhető el; azonban egy esetben, az egész-ség fenntartására nézve elégséges mérvben meg-történhetik ezen felhigítás, ha a lakásokat min-den oldalról körülvevő levegő tökéletesen tisztá.

A körleg tisztántartásának egy másik tényezője az eső, mely az időszakonként alaposan kimossa és megtisztítja.

Ezen faktor alkalmazása lakásainkban még kevésbé jöhet szóba.

Egy harmadik faktorként működik a lég-körli villamosság s az azon egyéb számos for-rása a természetben, mely elpusztítja a szerves anyagokat és csirákat a levegő megjavításának egyik igen hatásos tényezőjévé képezi.

Alkalmazhatjuk-e ezt lakásainkban? Elő-fogok állítani itt onozt elektromos feszély föl-

használatával. Ozont képező csőemen át tiszta oxigént vezetek s egy nagy inductorium segé-lyével erős elektromos feszély hatásának vetem alá. A csőből kilépő oxigén erős, átlátó, saját-szerű szagot nyert, melyet néha a szabadban, főleg égi háborúk után, igen gyenge fokban érezhetünk. Ily koncentráltabb alakban, mint e kis edények most tartalmazzák, már súlyosan megtamadná légző szerveinket. Vegyi hatásai rendkívül erősek; így jódalkaliummal elegyített keményítő oldatán keresztül vezetve, azonnal kék színezést idéz elő, jódot választván ki a jódalkaliumból, mely hatást az oxigén nem képes gyakorolni. E másik edényben vegyi uton állí-tott elő ozont, tömény kénsavnak behatása által főlmangánsavas kaliumra; mihielyt e terpetint olajba mártott üveg pálczával közledekem felé, erős sűrűség és tűztűnemeny közűt égeti el a terpetint s koromból álló füsttelleg száll föl az edényből. Az ozon alkalmazása lakásainkban sok veszélyrel járna; erőteljes hatásait nehéz lenne kormányozni, s alkalmasint előbb pusztulnánk el mi, mint a szervezeteink, a melyeket a levegőben megsemmisíteni akarnánk. Vannak rendelkezésünkre más desinfectáló anyagok is, melyekkel azonban — kivéve egyes eseteket, hol alkalmazásuk nagyon is indikál — rende-sen több kárt, mint hasznót idéznék elő. Még legártatlanabbak a füstölő szerek, legártatlanab-bak mind a szerves anyagokra nézve a levegő-ben, mind reánk, mert többnyire csak szaglási szerveinket csaljuk meg velők, mint a gyógy-szerész, midőn keserű lapdacsait fűszeres porok-ba burkolva nyújtja.

Meg kell emlékeznem mégis egy anyagról, mely szervezetünkre való ártalmatlanságával erős desodorizáló és desinfectáló hatást egyesít, s a mellett olcsó és könnyen alkalmazható.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

lág szikláink és hegyeink felé fordítja arcát és okát akarja tudni a tömérék katonaság összpontosításának. Az 1869. évi kegyetlenség oka-it mindenki ismeri. Wagner helytartó élénk ál-lott, hogy ránk rója a honvédség terhét. Mi azt mondtuk neki: Engedjétek meg, hogy a hatal-mos császár lábait elől boruljunk és kérjük őt, hogy igralmas szemekkel pillantsen nyomorúsá-gunkra. Wagner mindent megtagadott és sere-get küldött ellentünk.

Mult ősszel Rodich helytartó jött hozzánk, hogy ránk rakja a honvédség terhét; mi őt is kértük, hogy várjon, és felszólítottuk, hogy kö-zölje velünk ez intézkedés okát, minthogy mi gazdasági viszonyainknál fogva végképen nem vállalhatjuk el a honvédelmet. Rodich helytartó beleegyezett kívánságunkba, de a bécsi kormány elvetté azt. Rodich helytartó végre Kovacsics Ri-sto tanár által megparancsolja nekünk, hogy vál-laljuk el a honvédelmet, mi azonban határozot-tan kijelentettük, hogy ellenezni fogjuk a soro-zást és hogy mi halálig védelmezni fogjuk ma-gunkat a besorozás ellen. Mi elhódítottuk orszá-gunkat a törököktől, a velenczoi köztársaság tisztelte jogainkat és Ausztia-Magyarország a knezláci béke által megerősítette szabadalma-inkat. —

A városi lakosok alávetették magukat a honvédségi szolgálatnak; nekik iskolák és kép-zőintézetek vannak és a kormány tett értük vala-mit. Adjatok nekünk előbb képző és kereseti forrásokat és mi készek leszünk minden ellen-ség ellen fölállodni életünknek.

Midőn vártuk Kovacsics tanár feleletét, az a hír érkezett hozzánk, hogy Petranovics püspökünk készűl hozzánk, a ki azt a megbízást nyerte Rodich helytartótól, hogy birjon reá ben-nünket a honvéd intézmény előtt való meghó-dolásra. Valaki elhitette a megrémült Rodich báróval, hogy ennek a közbenjárásnak jobb si-kere lesz, mint Kovacsicsnak, a ki könnyű szer-rel akart pénzhöz és rendhez jutni. Temploma-inkat be kell csukni, püspökünket el kell távo-lítani; mi ezt a határozatot hoztuk egyik gyű-lésünkben és fölháborodottan utasítottuk vissza Petranovics püspököt, minthogy sikertelen kül-detését elvállalva, nem tartotta tiszteletben sem historiai jogainkat, sem nemzeti törekvéstünk, hanem szerb pátriarchává való kinevezetése ked-veért judási szolgálatokat ajánlott népünknek.

Midőn Petranovics vladika területünkre lépett Gyurkovics András áruló kíséretében, kénytelen volt visszatérni Risanoba. Gyurkovics kapitányt árulásáért Rodich helytartó közbenjárásával a subventionált osztrák-magyar Lloyd társaság ka-pitányává nevezték ki.

A Petranovics vladika iránt követett ma-gunktartása miatt elhatározta a bécsi ministeri-um, hogy megsemmisít bennünket, és ezért el-bocsátotta Rodich bárót és hozzánk küldötte a vig Jovanovics bárót, a kit az 1869. évi máso-dik expedíció alkalmával megsebesítettek pus-káink és jatagánokai. Szikláink és bevelhetetlen szakadékaink ismét látni fogják őt, mint az osztrák-magyar csapatok főparancsnokát, de a báró urnak és Dalmácia helytartójának meg kell fontolnia, hogy nem fogja többet látni a napot és szikláink közt leli sirját, ha kezeinkbe kerül.

Jovanovics altábornagy elhatározta, hogy egy nagybatalom brutális katonai erejével meg fog semmisíteni minket hercegovinai és boszniai szövetségeseinkkel együtt és kényszeríteni fog lemondani a szabadságra való törekvésről. Mi szilárdul megfogadtuk, hogy küzdeni fogunk a

ság már csak egy nap alatt is tetemes mennyiségre emelkedhetik.
De hát miképen tartunk mindig tisztán a levegőt?
Ezen kérdéshez két oldalról lehet hozzá szólni. Hangzattatnak a szabad természet úde friss levegőjét; keresestük hát miként történik a levegő tisztán tartása a természetben.
Első és legfontosabb tényezőként szerepel itt a lég mozgása, mely még akkor is, midőn leg kisebb szelet sem érzünk, másodpercenként 3 méternyi gyorsaságot tesz ki. A szabadban képződő és a levegőbe áramló tisztáltsá-gok a lég mozgása következtében az óriási légtengerbe rendkívül gyorsan eloszlanak és anynyira felhigítanak, hogy érkeinknél elől teljesen elvesznek.

Előidézhetjük-e ezen gyors eltávolítást és felhigítást lakásaink levegőjében? Egy kis után-gondolás meg fogja adni mindenkinél a választ, hogy olyan fokban, mint a levegőben történik, ez még a legököltebb ventilációval sem férhető el; azonban egy esetben, az egész-ség fenntartására nézve elégséges mérvben meg-történhetik ezen felhigítás, ha a lakásokat min-den oldalról körülvevő levegő tökéletesen tisztá.

A körleg tisztántartásának egy másik tényezője az eső, mely az időszakonként alaposan kimossa és megtisztítja.

Ezen faktor alkalmazása lakásainkban még kevésbé jöhet szóba.

Egy harmadik faktorként működik a lég-körli villamosság s az azon egyéb számos for-rása a természetben, mely elpusztítja a szerves anyagokat és csirákat a levegő megjavításának egyik igen hatásos tényezőjévé képezi.

Alkalmazhatjuk-e ezt lakásainkban? Elő-fogok állítani itt onozt elektromos feszély föl-

használatával. Ozont képező csőemen át tiszta oxigént vezetek s egy nagy inductorium segé-lyével erős elektromos feszély hatásának vetem alá. A csőből kilépő oxigén erős, átlátó, saját-szerű szagot nyert, melyet néha a szabadban, főleg égi háborúk után, igen gyenge fokban érezhetünk. Ily koncentráltabb alakban, mint e kis edények most tartalmazzák, már súlyosan megtamadná légző szerveinket. Vegyi hatásai rendkívül erősek; így jódalkaliummal elegyített keményítő oldatán keresztül vezetve, azonnal kék színezést idéz elő, jódot választván ki a jódalkaliumból, mely hatást az oxigén nem képes gyakorolni. E másik edényben vegyi uton állí-tott elő ozont, tömény kénsavnak behatása által főlmangánsavas kaliumra; mihielyt e terpetint olajba mártott üveg pálczával közledekem felé, erős sűrűség és tűztűnemeny közűt égeti el a terpetint s koromból álló füsttelleg száll föl az edényből. Az ozon alkalmazása lakásainkban sok veszélyrel járna; erőteljes hatásait nehéz lenne kormányozni, s alkalmasint előbb pusztulnánk el mi, mint a szervezeteink, a melyeket a levegőben megsemmisíteni akarnánk. Vannak rendelkezésünkre más desinfectáló anyagok is, melyekkel azonban — kivéve egyes eseteket, hol alkalmazásuk nagyon is indikál — rende-sen több kárt, mint hasznót idéznék elő. Még legártatlanabbak a füstölő szerek, legártatlanab-bak mind a szerves anyagokra nézve a levegő-ben, mind reánk, mert többnyire csak szaglási szerveinket csaljuk meg velők, mint a gyógy-szerész, midőn keserű lapdacsait fűszeres porok-ba burkolva nyújtja.

Meg kell emlékeznem mégis egy anyagról, mely szervezetünkre való ártalmatlanságával erős desodorizáló és desinfectáló hatást egyesít, s a mellett olcsó és könnyen alkalmazható.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

csapatok előnyomulása ellen. Abban az esetben, ha mi valamennyien a csatatéren maradnánk, meg fognak minket boszulni montenegrói, hercegovinai, boszniai, szerbiai és ó-szerbiai testvé-reink és a balkáni államok az oroszok nagy bi-rodalmával együtt összemérik népük és katoná-ságuk erejét az osztrák-magyar csapatok ere-jével. Mi egyedül nem mérkőzhetünk az osztrák-magyar-német hadsereggel, de velünk van az igazságos isten, a nemzeti államok rokonszen-veznek igazságos ügyünkkel, minden szabadság-szerető nép anyagi és erkölcsi segítséget fog ne-künk nyújtani. Az angol nemzet, a nagy libera-lis Gladstone vezetése mellett, a balkáni népek-nek az idegen és brutális uralom alól való föl-szabadítását kívánja. III. Sándor orosz császár és első tanácsosa, Ignatiev tábornok a san-stefano-i béke szerzője, hajlandósággal viseltetnek szabadságharcunk iránt. Nikita montenegrói te-jedelem, a kinek vezérzése alatt három éven át küzdöttünk a törökök ellen, meg van nyerve a támogatás és katonai segítség számára.

Mi kijelentjük: Jovanovics! Az a vér, a mely jogaink szentesítéséért és minden szerbnek végleges fölzsabadításáért fog folyini, hulljon reád és azokra, a kik téged a késégbejött „harczba küldtek. Boszniai, hercegovinai, dalmáciai, szerbiai testvérek! Bátorság és kitartás, köves-setek bennünket a krivoscsiai és dél-hercegovina-i hegyek lakóit, hogy védelmezzük nemzeti jo-gainkat! Üdvözlét a Néva és a Fekete tenger partjain lakó testvéreinknek! Üdvözlét a bolga-roknak, szerbeknek, oroszoknak és minden szla-vnak! A mindenható nevében! Igazságos Isten, te meg fogsz tartani minket.

A Krivoscsiban szent Száva napján 1882. évi jan. 14-én.

A „krivoscsiai, hercegovinai és boszniai fölkelők központi bizottsága“.

A román kiállítás Nagy-Szebenben.

Tartott 1881. augusztus 27-től szeptember 6-ig.

Hintz János ur a brassói kereskedelmi és iparkamara megbízottja a nagy-szebeni román kiállításról figyelemreméltó jelentést terjesztett be, mely német szövegű jelentést a brassói ka-mara beiktította szerkesztőségünknek. E jelentés a következőleg szól:

A szebeni román kiállítás keletkezésének igen sajátos története van.

Az „Asociatiunea transilvana pentru lite-ratura romana si cultura populara roman“ — (erdélyi román irodalom és népművelődési egylet) azt tartotta, hogy az egylet, mely már 1862-ben Brassóban rendezett egy kisebb szerű ki-állítás, van első sörbän hivatal arra, hogy meg-értve a kör intő szavát, egy nagy román nemzeti kiállítást rendezzen, a melyben a román néptörzs kimutassa, hogy mennyi ipart tiz, és hogy mily mértékben veszt részt a jelen-kornak ipari törekvéseiben természetes képessé-gében s a modern haladásban is.

Az egylet ennél fogva megtette intézkedé-seit, hogy ez ipari mezőgazdasági kiállítás 1881-ik évben az aratás után Szebenben megtar-tassék, a hol ez időtájt az Asociatiunea is évi ren-des nagygyűlést volt megtartandó.

Az egyesület igazgatósága a vállalat pénz-beli támogatásáért a kormányhoz folyamodott.

Több hirlapban a román hangok egy nyi-latkoztak, hogy e kiállításnak azon célja is van, hogy megcizálja azon magyarajku nyilat-kozatokat, melyek az utóbbi kolozsvári kiállítás alkalmából azt állították, hogy a románok ezen

használatával. Ozont képező csőemen át tiszta oxigént vezetek s egy nagy inductorium segé-lyével erős elektromos feszély hatásának vetem alá. A csőből kilépő oxigén erős, átlátó, saját-szerű szagot nyert, melyet néha a szabadban, főleg égi háborúk után, igen gyenge fokban érezhetünk. Ily koncentráltabb alakban, mint e kis edények most tartalmazzák, már súlyosan megtamadná légző szerveinket. Vegyi hatásai rendkívül erősek; így jódalkaliummal elegyített keményítő oldatán keresztül vezetve, azonnal kék színezést idéz elő, jódot választván ki a jódalkaliumból, mely hatást az oxigén nem képes gyakorolni. E másik edényben vegyi uton állí-tott elő ozont, tömény kénsavnak behatása által főlmangánsavas kaliumra; mihielyt e terpetint olajba mártott üveg pálczával közledekem felé, erős sűrűség és tűztűnemeny közűt égeti el a terpetint s koromból álló füsttelleg száll föl az edényből. Az ozon alkalmazása lakásainkban sok veszélyrel járna; erőteljes hatásait nehéz lenne kormányozni, s alkalmasint előbb pusztulnánk el mi, mint a szervezeteink, a melyeket a levegőben megsemmisíteni akarnánk. Vannak rendelkezésünkre más desinfectáló anyagok is, melyekkel azonban — kivéve egyes eseteket, hol alkalmazásuk nagyon is indikál — rende-sen több kárt, mint hasznót idéznék elő. Még legártatlanabbak a füstölő szerek, legártatlanab-bak mind a szerves anyagokra nézve a levegő-ben, mind reánk, mert többnyire csak szaglási szerveinket csaljuk meg velők, mint a gyógy-szerész, midőn keserű lapdacsait fűszeres porok-ba burkolva nyújtja.

Meg kell emlékeznem mégis egy anyagról, mely szervezetünkre való ártalmatlanságával erős desodorizáló és desinfectáló hatást egyesít, s a mellett olcsó és könnyen alkalmazható.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

kolozsvári kiállításon azért nem vettek részt, mivel nincs iparuk, s a mezőgazdaságban sem tudnak eredményt felmutatni.

A nagy. kormány 1881 év nyarán, ép ak-kor tehát midőn a román kiállítás előkészületei javában folytak egy rendelettel eltiltotta a ki-állítás, mert az irodalmi egyesület, egy ilyen kiállítással, alapszabályuk által körül írt hatá-s-körét túllépte volna.

Eunélfogva az egyesület vezérérőfiái szám-szerint 32-en mint magányosak léptek a vállá-lat élére. Elérték céljukat olyan módon, mely semmi kétséget sem hagy fenn az iránt, hogy nagy időbeli, fáradság, tevékenység és pénz-beli áldozatok árán oly méltó létesítettek, a mely nekik úgy mint a román lakosságnak di-cséretere válik.

A szebeni görög cath. érseki kertben volt a kiállítás csarnoka felállitva deszkából, egy megfordított latin T betű alakjában.

E csarnokban volt kiállitva a meglehető-sen rendezett hat csoportban az 5556 ipari és mezőgazdasági tárgy, kivéve a nagyobb mező-gazdasági eszközöket és élő állatokat, melyek a nyitott előcsarnokban és a körüli kertben a sza-vadban helyeztetek el.

A kiállítás lajstroma azon felül, hogy kel-lő időre nem is volt készen, még hiányos is volt s a kiállítás kellő tanulmányozására teljesen használhatatlan volt, mert nagybárá az egyes tárgyakat nem csoportonként, a terv és rokons-ság szerint tüntette fel, hanem egyik darabot a másik után a mint azt a kiállító egyenkint be-küldötték volt. De a csarnokban állandóan je-len volt az igazgató ság valamelyik tagja s le-hetőség felvilágosítást nyújtott a hozzá intézett kérdésekre.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1882. február 17.

Hivatalos lapból.

A magyar királyi igazságügyminiszter Kleinszky Dezső gyulafehérvári kir. törvényszéki joggyakor-
nokot a fehértemplomi kir. törvényszékhez aljegyzővé nevezte ki.

Helyi hírek.

Az egyetemi román ifjúság „Julia”

olvasó köré javára tegnap tartotta hangversenyt egybekötött táncmulatságát. A kör ének-
karától két karéneket hallottunk, ezek közt Alo-
sandrí a „latin népek éneke” pályanyertes dal
költőményét. Pipos Helén zongorán két hang-
verseny darabot adott elő; Pap Camille Beetho-
ven „holdfény” sonátáját játszotta, mindketten
zajos tapokban részeseit. Pap Gyula Wie-
niavsky legendáját adta elő. Hallottunk egy szá-
valatot és egy magán éneket. A táncszínelmet
alatt Nikora A. vezetése alatt 12 fiatal ember
nemzeti öltözkében a Romanul és Batuta tán-
czokat mutatta be; a négyeseket mintegy 40 pár
táncolta. A táncosnők közt voltak: Ovári Ke-
lemené egyet. tanárné, Petrá Jánosné, Pap
Leontiné, Nesztorné, Corioan Gyuláné, Izsák Auré-
né, Leményi Lászlóné, Pap Lászlóné, Baldiné
Opries Lászlóné továbbá Nesztor Ilona, Pap Ca-
milla Pipos Ilona, Turk Mari díszes nemzeti
öltözkében) Pap Valéria, Mán Ilka [M. Vasarhely-
ről] stb. A mulatság kora reggelig tartott. Az
egyetemi tanárok felettűn nagyszámmal jelentek
meg.

Nemzeti színház.

Latabár ur harmadszor lépett föl tegnap, mint Rejtai a „Fenn
az ernyő nincsen csak” ban. Mint saloncomikus
mutatta be a tudását — de e tudás nem akko-
ra, hogy vágyakat ébresztethet bennünk a La-
tabár ur mostani szerződöttesé iránt. Még kezd-
dő színész Latabár ur, a ki harczban áll kezé-
vel lábával. A tartása merev, nincs benne sem-
mi simulékonyosság, könnyűség, a karjaival nem
tudja mit csináljon, állásai keresettek a termé-
szetesség hiával vannak. A hangja is csak olyan
fesz. Két változatot használja hangkezelé-
sén egy alót s egy magasat. Ezen belüli semmit.
Színteleutl bizonyos énekek szörűsége beszéde.
Hizelgő vagy szeretremelő árnyalatokra (a mi-
re főképen szüksége van saloncomicusnak) nincs
gyakorolva. Hogy Rejteiben a sima, teccsögő vi-
laglín átereztetie a csalt, arra nincs alakító
ereje. Hogy gyakorlatlan voltára több példát ne
emlitsünk, elég lesz annak megemlése, hogy
tegnap nem birta egy elmondani a szerepét,
hogy a versorok skandalusa a rímek patto-
gása ne érezék unatkaul. Donuma van Lata-
bár urnak. Csinos termete, elég hanganyaga és
helyenként (például tegnap mikor elmondja a
regényt. II. felv.) lathatóság öntudatosan játszik.
Bizonyosan jó színész lesz a mondott szerep-
körben — most még kevésbé élvezhető. Az elő-
adás vonatolt volt s a közönség nem a legjobb
hangulatban nézte végig.

A gyulafehérvári 50-ik gyalog ezred

négyszázada, mely Kolozsvárra helyezteit át,
ma délután vonult be városunkba.

Nemzeti színházunkban Hunyadi

Margitnak a holnapra hirdett jutalomjátéka el-
marad, s a „Harom csőrű kacsa” operette kerül
színpadra.

Méhészeti értesítés.

Az erdélyi méhészek egyeteme különösen helybeli, — de ma-
sodik érdeklődő ügyeinket — habár az ed-
digi hatástelen való részvevői teljes-
kiegítőnek mondható is — bátrak vagyunk
tisztelőteljesen utolaj figyelmeztetni, hogy mé-
hészeti estélyeinket valamint eddig,
ugy ezután is, minden szombat délután meg-
tartjuk. A legközelebbi mult estélyen — febr.
11. négyféle műlak mutatott, — s a köte-
nek összehasonlító magyarázatával — a raj be-
helyezésén kezdve, több ideartozó műfogások
előadásával — köztötte Voith György egyi. ig.
előadó a szép számmal összesereglett tagok és er-
deklődők figyelmét. A most hozottott Szkelezsán
féle egyes állókaptár volt az egyik; s a másik
a nálunk itt ott már használatban levő — s a
eddig ismereteink szerint czélszerűnek is bizo-
nyult — s nem is nagyon drága — kettős te-
kő; mely utóbbit a dr. Bodor László kir. ügyész
ur életre való gondolata és kezdeményezése
folytán, s éber főfelügyelete mellett, a helybeli
kir. bíróni a szálalosságot értő — rabjai kő-
szítették s készítnék folyvást töltik kitelhető
mennyiségben s szórakít szét folyton a vidéken
a néktől azonban, hogy még tisztában lehetnénk
affelől, hogy melyeket találandunk a sok közül
(mert legio azok száma) általános elterjesztésre
mélótnak, s meg hogy keilőleg ügyelünk, a
különbösen a keret méreteket pontos megtartására.
Holnap — febr. 18. — d. n. 5 órákor a Voith
Gerg. egyi. ig. alelnök ur london ut. 9. számú
lakásán tartatik az estély s vétetnek elő bíral-
tatnak meg a Szkelezsán-féle egyszerűre jött
Paulik- és Böszik-féle igen csinos műkaptárak
s tárgyalatik egyszersmind — aolított által — pro-
grammunk IX. pontjában jelzett: a parasz-
rendszerrel a keretesre való átme-
net s méhészeti e-zközök ismeretése. Mely ta-
nuláságnak mutatkozó estélyünkét, a midőn me-
legen ajánljuk érdeklő ügyeirsaink nagy-
becsű figyelmébe, egyszersmind jelezni kívánjuk,
hogy szombathoz egy hétre (febr. 25.) nagy bi-
zonyossággal a délmagyarországi, ott nagy el-
terjedést nyert Grand-féle egyleti mőh-
lak s az azon vidéken 7 év óta egyetleg te-
jesztett, csakugyan Grand-féle parasztnép kap-
tár is megérkezik s bemutatathatik s aztán
ugyanaz alkalommal megállapítván a minden

tekintetben legjobb t. i. olosó és czélszerű: fog
hozza egylettnek annak szükséghez képesti ké-
szítettséghez s terjesztéshez. Még hát csak egy
keves türelmet kértük — színtelen kérdőzökü-
dő — ügyeirsainktól s aztán készségesen állunk
rendelkezésükre. Szentgyörgyi Lajos, s. k.
egyleti főtitkár.

Harozosaink számára tábori hasz-

nálakra szükséges ruákat adakoztak: Karman-
tyukát (Ürmelegítő): B. Weselényi Ferencné 12,
pár. Gr. Mikes Leopoldiné 8, Maisner Ma-
riana 4, Gr. Kornis Berta 3, Nagy Elekne 7, B.
Kemény Gézané 12, Szilvásy Kati 6, Szabad-
hegyi Szandorné 15, B. Banffy Danielné 14, Vé-
csei Hangané 12, Vintné 12, P. Horváth
Gáborné 5, Wursel Jánosné 2, Pihál Vilma
16, Kelemen Marianné 2, Kelemen Lajosné 2,
Képezdi gyak. isk. növendékei: Felician Kata,
Deak Zuzsa, Toth Irma, Hell Anna, Petran Er-
zsi 6, Graf Anna 2, N. N. 7 Dr. Koncha Gyö-
zóné 6, ifj. Zeyk Józsefné 15, Szacsav Sándor-
né 7, Miske Irma gyűjtő: Szabó Mari, Szabó
Anna, Csiky Istvánné, Nagy Imréné: 28,
Aekerman Nelli 2, Békésy Lila 2, Békésy To-
ré 1, Demeter Jony 1, Demeter Irénke 1, Fi-
sher Joán 1, Földesy Mari 2, Girsik Ida 1, He-
gedűs Istvánné 1, Herczeg Lila 2, Haller Irma
2, Indali Ilona 2, Indali Sarola 2, Indali Len-
ke 2, Kovacs Ika 1, Kolozsvári Ilona 2, La-
kics J. 1, Oblatek Lajosné 1, Sándor Mari 1,
Szombathelyi Tilda 1, Szombathelyi Zuzsika 1,
Szabó L. 1, Tappenburg Aranka 1, Brunner Her-
min 1, Vadas Zuzsika tenitványai 3, Kolozs-
vári ref. isk. növendékei 28, Szentjános Vilma,
Szombathelyi Lujz 1, Klein Józsefné 1, Zeyk
Danielné 13, Bartha k. a. intézetéből 24, Kai-
lay Clarisse 5, Kallay Gusztávné 3, Gr. Haller
Fani 3, Gr. Eszterházy Jánosné 20, Br. Banffy
Ernőné 6, Betegh Ilona 3, Névtelen 3, özvegy
Krizsa Jánosné 5, Ferencz Zuzsa 3, Névtelen 1,
Ferenczi Mózesné 2, Baró Banffy Albertné 18,
Végh Bertalané 6, Csiki Vitorné 6, Simon Áma-
lia 4, gr. Eszterházy nővérek 8, Bartha Mari 2,
Bartha Margit 2, Bartha Erzi 2, Dallos Mari 2,
B. Banffy Katalin 20, Keresztösy Csilla 2, Ga-
man Jolan 2, Mezei Jánosné 2, B. Banffy Ádám-
né 5, Mohai Maria 4, Zsigmond Dezsőné 12,
Mibaly Lászlóné 6, Verzar Mariska 4, Gámen-
cz János 5 párt. Harisnyát: B. Weselényi Fe-
rencné 12, Maisner Mária 3, Szabadhegyi
Szandorné 12, B. Banffy Jánosné 12, Graf Anna
2, Girsik Ika 1, Hegedűs Istvánné 1, Kovács
Ika 1, Kolozsvári év. ref. városi leány iskola
növendékei 6, Glaskavics Erzi 1, Klein József-
né 1, Csiky Vitorné 6 Indali Ilona 1, Gáman
Jolan 1, Reil Danielné 52 pár harisnyát és 48,
zsebkendőt. Midőn a fennebbi adományokat kö-
szönettel nyugtázom, egyszersmind jelentem, hogy
a 426 pár karmautyt, 111 pár harisnyát és 48
zsebkendőt rendeltesek helyére elküldöttem. B.
Bánffy Albertné, a veres-kereszt egyet
kolozsvári választmányának elnöke.

Meghívás!

A kolozsvári m. k. t.
egyetemi kör folyó hó 19-én vasárnap d. e. 11
órákor rendkívüli közgyűlést tart, melyre a kör
tagjai tisztelettel meghívattak. T á r g y a k : 1.
A kör javára rendezendő hangverseny ügye. 2.
A választmány indítványa az önképző kör átalá-
kítására. 3. Indítványok. Kolozsvárt, 1882. fe-
bruár 16. — Deak Gábor, elnök. Sarkany Lajos
titkár.

Időjárás Európában.

A nagy-
légnymós [770—772] a continens délnyugati; a
depressió [752—755] annak északi-keleti részében
van. Többnyire északnyugati szeleknél az idő
borús, délnyugaton változó felhőzetű. Helyi csap-
adékkal. Hazánkban: Többnyire délies helyen
kint erős szelek mellett a hőmérséklet jóval
alább szállt. Az idő változó, derült nappalokra
borosab éjjelekkel. Csapadék kevés helyen cse-
kely volt. A keleti rész kivételével az egész or-
szág nagyrésze fagyponpon felül enyhült. Kilá-
tás a jövő időre Hazánkban: Kisebbedő hő-
mérséklet mellett szeles időt várhatni helyenkint
csapadékkal.

Vegyes hírek.

Uj tűzoltó szert mutatott be a na-

pókban Bécsben Hohl Henrik svájci vállalkozó.
E szer bizonyos por, melyből harmadfél—három
kilogrammot kell száz liter vízbe tenni. E víz
közönséges feokendőből erszere rendkívül hat-
hatóan olt, ép úgy, mint a Mata Fuegos. Bécs-
ben egy huszontöt köbméternyi famáglyát, mely-
nek közeli petroleumos és kátrányos gyaluor-
gáccsal voltak megtöltve, közel negyedórai
erős égés után egy perc alatt kioltott.
A kísérleten jelen volt szakértők és nagy nép-
tömeg oszlatlan dicsérrel nyilatkoztak a talál-
mányról.

Csata a szerkesztőségben.

Washingtonban e hó 9-én este a National Repub-
likan szerkesztőségében furcsa historia történt.
Ez a lap előbbi szerkesztője A. M. Soteldo ur
ellen egy halom gyalázkodó cikket küldött; So-
teldo ur végre megunta a dolgot és atyja kísé-
retében fölment a redakcióba, követelni, hogy
arton ur a szerkesztő, az említett cikkeket von-
ja vissza. Ebből veszekedés támadt, végre pedig
Barton és az ifjabbik Soteldo revolverlövések
váltak. Az első könnyű, a másik életveszélyes
sebet szenvedett.

Marokkói heczekisasszonyok násza.

Fezben a mult hó közepén nagy fénytel ment
véghez Szidi Mulej Hasszán marakkói szultán
két leányának menyegzője. A menyasszonyok
közül még egyik sem töltö be a tizenegyedik
esztendő; a vőlegények közül — mindkettő ka-
tonatiszt — az egyik tizenöt, a másik tizenhét
éves. Menyegző napján a vőlegények fényes ki-
sérlettel, csótáros hőléher paripákra a császár
palotájába lovolgoltak, hol az udvaron a szultán
és összes nagyjai, mind lóháton, már vártak. A

vőlegények letérdeltek a szultán elé, a ki mind-
kettőjüknek drágalatos díszkardot adott át. Erre
következett az egybekelés szertartása, a mely
után a fiatal férjek haza lovolgoltak. Naple-
mente után a két herczegasszonyt zeneszóval,
hatvan fáklyás kíséretében kőlyán vitték férjeik
lakására.

Egy akrobatanó vége. Miss Van-
da, kinek ereje s ügyessége vetélkedett a Dare
Leonáéval, szomorú sorsra jutott. Bámulatos vir-
tuozitással végezte erőmtutványait; csodálalták
produkcióit s nem kevésbé csodálalták kiváló
szépségét és kellemét, melyet mutatványai köz-
ben kifejtett s ő is úgy végezte mégis, mint a
legügyesebb is rendesen végzi: lezuhant a ma-
gasból és meghalt. A „Lübecker Zeitung” közli
e hirt s azt is írja, hogy férje, kinek vigyázat-
lansága a nő halálát okozta, méreggel ölte meg
magát. Férjét ugyanis miss Vanda a levegőben
ide-oda emelte s egy ily emelésnél férje rosszul
hajlott, mire neje elvesztette az egyensúlyt, le-
zuhant s bevégezte izgalmas életét. Magyarorszá-
gon: Debreczenben, Nagyváradon és Kolozsvárt
ismerték ügyességét. Már azelőtt egy produkció
alkalmával első fogait kitérte volt.

Apró hírek. Franciaország-
ban a legutóbbi népszámlálás alkalmával kintt
hogy 1200 nő foglalkozik regény írással 400
külföldi szépirodalmi művek fordításával, 300 nő
újságírással, 300 nő versírással. A budhais-
ták egyik főpapja, Kitabake Tocoból Ber-
linben időzik. Inasával egyetemben roppant fel-
tűnést keltettek öltözökökkel, Ha kísétálnak Ber-
lin átczán mindig esőddel van, Nagy vára-
don hétfőn reggel egy bádogos lezuhant egy
ház tetejéről hol a csatornát igazgatta. A sz e-
reusétlen bádogos rögtön szörnyet halt.
Bolond gomba. Budapestén megjelenik a
nyilvánosság kizárásával egy ultramontán lap,
mely hadarságaival minden képzelhető felül-
mul. Így egyik számában a magyar himnusz megírása
érdekében megindított mozgalomról megemléke-
ve, telhetetlen dühvel tör ki ez ellen, hogy a költé-
mény megírására a kalvinista Arany Jánost
szólították fel. Világosság jöjjön el a te or-
szágod.

KÖZGAZDASÁG.

HETI-VÁSÁR.

Kolozsvárt 1882. febr. 16. —
Jó közepes betvásárunk van. Behozatal ki-
elégítő, a forgalom élénkült.

Gabonapiaczunkon a forgalom m. e. 800—
1000 mm. Az árak hecölőiter szerint: tisz-
tabuza 8 fr. 20—50 fr., bnta 7 frt. 50 kr. ku-
koricza 5 fr, zab 2 frt, 80 kr.

Sörtés piaczunkon f. hó 15-én köz-
önséges forgalom mellett, az árak birtelen emel-
kedtek. A kövér sertes darabja 50—110 fr. ri-
deg malacz 20—28 frt. malacz 11—17 fr.

Takarmanypiaczunkon egy köz-
önséges szekér széna (3—5 mm.) 6—11 frt,
ugyanannyi száma 4—5 frt. egy pár szupja 8 kr.

Fapiaczunkon egy közönséges szo-
ker fa — valamivel több egy köb méternél —
3—4 frt.

Majorságpiaczunkon párjával:
csirke 70—80 kr. tyuk 95 kr. pulyka 3 frt 60
kr. rucza 1 frt. 20 kr, ridog liba 3 frt. kövér
liba 6 frt, 6 drb. tojás 10 kr.

Vegyes élelm cikkek: 20 liter paszuly
1 frt 80 kr. krumpli 55—60 kr. Kilogram m
s szerint: uj szalonna 56 kr, hal 70 kr. marhabus
44—46 kr. sertésus 46—48 kr, kenyér 14—
20 kr. konyhaliszt 18—20 kr. zöldsg 15 kr.
só 9 kr. r. t.

MAGYAR FRANCZIA BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNY-

TÁRSASÁG

(Franco-Hongroise.)

Alaptőke 8 millió forint aranyban

mire készpénzben befizetett:

4 millió forint aranyban.

—

Az 1882. jan. 31-én megtartott máso-
dik kisorsolás alkalmával a következő 24 da-
rab előzetességi igényjegy huzatott ki:

Az igényjegy száma	Az illető biz- tosított lak- helye	Vezér- vagy főügynökség
685	Bécs	Bécs
1111	Zám	Arad
1387	K.-Lécz	Temesvár
2111	Sz. Fehérvár	Sz. Fehérvár
2441	B. Gyarmat	B. Gyarmat
3132	Bécs	Bécs
3464	Vinkovce	Eszék
4093	Sümeg	N.-Kanizsa
5805	Arad	Arad
6925	Arad	Arad
10244	Bocsár	Temesvár
10613	N.-Tapolcsány	Pozsony
10993	Stanislaun	Czernovitz
11099	Szeged	Szeged
11589	Szeged	Szeged
12078	Bécs	Bécs
12488	B.-Brod	Eszék
12491	B.-Brod	Eszék
14028	Budapest	Budapest
14043	Budapest	Budapest
21160	Teschen	Bécs
21355	Blumau	Bécs
21709	N.-Megyer	Pozsony
21812	Gura-Humora	Czernovitz

A sorsolás ezen eredménye vi-
lágos bizonyítéka a biztosító köz-
önség élénk érdeklődésének a sor-
solási combináció iránt s annyi,

v. alis inkább indokulszolgálhat az
ezen módozat szerinti biztosítás-
ra, mivel a díjbevételek természe-
tes emelkedés folytán a kisorso-
landó alap is évről-évre növeke-
dik.

Azon nagy előnyök és kedvezmények közt,
melyeket a magyar-francia biztosító részvény-
társaság a biztosító közönségnek nyújt, első he-
lyen áll a sorsolással összekötött biztosítási mó-
dozat.

Kisorsoltatik évenként az ezen biztosítási
módozat szerint befolyt díjaknak 10%-a ak-
kép, hogy pl. 200.000 frt. évi díjbevétel mellett
20.000 frt., vagyis 20 drb. 1000 frtos igényjegy
huzatik ki s az évről-évre emelkedő díjbevéte-
lekkel növekszik az évenként kisorsolandó alap is.

Minden az I. categoria szerint biztosított
félnék kötvényével egyidejűleg anyai, egyenkint
1000 frtról szóló számozott előzetességi igény-
jegy (titre) kézbesítetik, a hány ezer forintól
kötvénye szól, melyekkel az évenkénti kisorsola-
sokban részt vesz.

Az esetben, ha halálesetre szóló biztosí-
tásnál egy ily igényjegy kibuzatik, akkor a bi-
zosított félnék az I. a. táblázat szerint a korá-
nak megfelelő összeg készpénzben azonnal kifi-
zetetik és a kibuzott igényjegyeri egy új 1000
frtról szóló kötvény kézbesítetik, melyre többé
díjat nem fizet; halála után pedig örö-
kösei mégis megkapják a teljes
biztosított összeget minden levo-
nás nélkül.

Az 1880. és 1881. években elő-
fordult törtélesek, halálozások és
megsemmisítések levonása után,
1881. végével 11.200.000 frtyai ösz-
szegről szóló életbiztosítás ma-
radt érvényben.

A

„Kelet” magántáviratai.

(Magyar távirati iroda)

Budapest, febr. 17. (Képviselőház.)

Szende honvédelmi miniszter a behívott
reservisták családjainak segélyezése iránt
nyújtott be tjavaslatot a házhoz. A pénz-
ügyi budget tárgyalása megkezdetvén,
Orbán Balázs roszalja a pénzügyminiszter
azon utasítását, melyet az adóbehajtók-
hoz intézett, hogy ezek hivataluk elvessz-
tésének terhe alatt tartoznak az adókat
behajtani. Szalay az idegen nyelvű czég-
táblák megadóztatását kéri. A pénzügyér
ellenzi azon okból, mert nemzetiségünk
fejlődése nem szorul olyan gyenge esz-
közökre. Szalay javaslatla elvetetett.

Orbán Balázs a fegyveradó leszálli-
tása iránt tesz indítványt. A pénzügyimi-
niszter jelenti e kérdésre nézve, hogy a
fegyveradó leszállítása iránt már keszen
áll a javaslat.

Bereczky a hadmentesítés adó igaz-
ságosabb felosztását indítványozza. Pénz-
ügyér ellenzése után 85 szavazattal 81
ellen az indítvány elfogadtatott. Turgo-
nyi az adóbehajtás tulszigora ellen pa-
naszkodik.

London, febr. 17. Oroszország leg-
ujabb műveletei középázsiaiban roszt vért
szültek.

Risano, febr. 17. A ledeniczei ora-
hovaci karulákban sikerrel kezdetett meg
a lázadók lefegyverzése. A rögtön biro-
ság kihirdetése nagy levertséget okoz a
krivoszaki közt. Herczegovináb-
ban terjed a mozgalom.

HIVATALOS ARFOLYAMOK

a budapesti áru- és értéktőzszen

1882. febr. 16

Magyar aranyáradék	11790
Magyar vasuti kölcsön	1307/2
Magyar kel. vas. államkötv., I. kibocsátás	89/2
Magyar kel. vas. államkötv., II. kibocsátás	107/2
Magyar kel. vas. államkötv., III. kibocsátás	93/2
Magyar földterhermentesítési kötvény	96
Magyar földterhermentesítési kötvény	94/2
Temesvárti földterhermentesítési kötvény	96
Temesvárti földterhermentesítési kötvény	94
Erdeélyi földterhermentesítési kötvény	97/2
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötv.	—
Magyar szőlődezsma váltási kötv.	97/2
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcsön	114
Tiszszabályozási és szegedi sorsjegy	108/2
Osztrák járadék papírban	78/2
Osztrák járadék ezüstenben	75/2
Osztrák járadék aranyban	92
1860-iki osztrák államsorsjegyek.	129
Osztrák magyar bankrészevény	810
Magyar hitelbank-részevény	279
Osztrák hitelintézet részevény	289
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	562
20 frankos arany (Napoleon's or	925
Német birodalmi márka	5854
London (háromhavi váltóérték)	155
Magyar aranyáradék	840

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Bérlet 127-ik szám.

Kolozsvárt szombat 1882. február 18-án.

A HÁROMCSÖRÚ KACSA.

operette 3 felvonásban.

Felolós szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

BÉKÉSY KAROLY.

szer alkalmom volt hallani — hogy gyönyör-
űtség.

Közelebbről fog fellépni, s bizonyára so-
kan fogják meghallgatni a „kis” művésznőt. Én
nem vagyok barátja az ilyen „koraszülött mű-
vészeknek”, de ennek a gyermeknek a tehni-
kája meglepett.

Az „erkölcs” ismét kísért a népszínházban,
mondják kedélyes nevetéssel a népszínházi ha-
bitnők. Irányi komoly hangon fogott hozzá a
ledérség ostarozásához, s a törvényhozás hatal-
mát kívánja igénybe venni a fenléttség határa-
ba csapó sikkalosságok ellen. És Irányinak iga-
za van. Mert ott állunk ma, hogy valami ko-
molyabb irányu darabr nem is reflektál már a
népszínház. „Pikáns-é?” Ez az első kérdés.
Másképp a kezükbe sem vessük a benyújtott da-
rabot. „Mert a közönségnek ez tetszik” — mond-
ják. Nem bosszu szól belőlem; soha sem írtam
szindarabot, de a mi igaz, az igaz marad, a leg-
több ideje volt, hogy egy komoly hangu kiejtett
szó elhangozzék, s mozgásba hozza az „illeté-
keseket.”

Addig

Magyar kir. államvasutak menetrendje. (Keleti vonal.)

Érvényes 1881. évi május hó 15-étől.

Nagyvárad—predeali irány Kolozsvárról.												Predeal—nagyvárad irány Kolozsvárról.											
Allomások		Gyors-vonat		Személy-vonat		Vegyes vonat		Menetjegy árak				Allomások		Gyors-vonat		Személy-vonat		Vegyes vonat		Menetjegy árak			
		202. sz.		204. sz.		202. sz.		II. oszt.		III. oszt.				201. sz.		203. sz.		201. sz.		II. oszt.		III. oszt.	
		óra	perc	óra	perc	óra	perc	frt	kr.	frt	kr.			óra	perc	óra	perc	óra	perc	frt	kr.	frt	kr.
Nagyvárad (Vendéglő)	Elind.	3	25	5	00	6	50	6	29	4	49	Predeal	Elind.	1	09	—	—	—	—	14	87	10	62
M.-Telegd	"	3	56	5	42	8	17	5	31	3	79	Brassó (Vendéglő)	"	2	16	6	13	7	25	13	63	9	75
Rév	"	4	31	6	24	10	00	4	36	3	12	Földvár	"	2	44	6	52	8	35	12	73	9	09
Csucsá (Vendéglő)	"	5	28	7	28	12	41	2	96	2	12	Apáczá	"	3	03	7	23	9	34	12	12	8	65
Bánffy-Hunyad	"	6	01	8	05	2	13	2	06	1	47	Agostonfalva	"	3	18	7	51	11	00	11	58	8	28
Egeres	"	—	—	8	50	3	30	1	16	—	83	Homoród-Kőhalom	"	3	52	8	41	12	48	10	56	7	54
Kolozsvár (Vendéglő)	Erk.	7	08	9	40	4	58	—	—	—	—	Erked	"	—	—	9	41	2	49	9	45	6	75
Kolozsvár	Elind.	7	18	10	14	8	00	—	—	—	—	Héjasfalva	"	4	54	10	15	4	01	8	79	6	28
Apahida	"	—	—	10	36	8	37	—	55	—	39	Segesvár (Vendéglő)	"	5	07	10	32	4	29	—	—	—	—
Gyéres	"	8	30	12	04	10	54	2	14	1	53	Segesvár	"	5	12	10	52	5	23	8	38	5	99
Kocsárd (Elágazás M.-Vásárhely felé)	Erk.	8	51	12	38	11	43	2	84	2	03	Erzsébetváros	"	5	40	11	31	6	49	7	48	5	34
Kocsárd (Vendéglő)	Elind.	8	53	12	48	12	23	—	—	—	—	Medgyes	"	6	01	12	06	8	10	6	74	4	82
Maros-Ujvár	"	—	—	12	56	12	35	3	12	2	23	Kapus (Elágazás Nagy-Szeben felé)	Erk.	6	13	12	24	8	38	—	—	—	—
Felvincz	"	—	—	1	03	12	52	3	13	2	24	Kapus (Vendéglő)	Elind.	6	31	12	30	9	50	6	33	4	52
Nagy-Enyed	"	9	17	1	27	1	42	3	67	2	62	Mikeszása	"	—	—	12	49	10	30	5	92	4	23
Tövis (Elágazás Gyulafehérvár felé)	Erk.	9	33	1	47	2	17	4	24	3	03	Hosszu-Aszó	"	—	—	1	05	10	54	5	55	3	97
Tövis (Vendéglő)	Elind.	9	40	2	07	3	00	—	—	—	—	Balázsfalva	"	7	03	1	25	11	39	5	18	3	70
Karácsonfalva	"	—	—	2	35	3	48	4	90	3	50	Karácsonfalva	"	—	—	1	40	12	06	4	60	3	50
Balázsfalva	"	10	09	2	50	4	17	5	18	3	70	Tövis (Elágazás Gyula-Fehérvár felé)	Erk.	7	30	2	06	12	49	—	—	—	—
Hosszu-Aszó	"	—	—	3	07	4	44	5	55	3	97	Tövis (Vendéglő)	Elind.	7	37	2	26	2	18	4	24	3	03
Mikeszása	"	—	—	3	23	5	15	5	92	4	23	Nagy-Enyed	"	7	54	2	48	3	04	3	67	2	62
Kapus (Elágazás Nagy Szeben felé)	Erk.	10	42	3	41	5	44	6	33	4	52	Felvincz	"	—	—	3	10	3	47	3	13	2	24
Kapus (Vendéglő)	Elind.	10	49	3	51	6	52	—	—	—	—	Maros-Ujvár	"	—	—	3	17	3	58	3	12	2	23
Medgyes	"	11	03	4	11	7	42	6	74	4	82	Kocsárd (Elágazás M.-Vásárhely felé)	Erk.	8	18	3	24	4	09	—	—	—	—
Erzsébetváros	"	11	25	4	44	8	45	7	48	5	84	Kocsárd (Vendéglő)	Elind.	8	23	3	34	4	50	2	84	2	03
Segesvár (Vendéglő)	Erk.	11	51	5	22	9	49	8	38	5	99	Gyéres	"	8	47	4	10	5	55	2	14	1	53
Segesvár	Elind.	12	11	5	32	10	33	—	—	—	—	Apahida	"	—	—	5	38	—	—	—	—	—	—
Héjasfalva	"	12	26	5	50	11	15	8	79	6	28	Kolozsvár	Erk.	10	7	5	50	8	47	—	—	—	—
Erked	"	—	—	6	28	12	19	9	45	6	75	Kolozsvár	Elind.	10	17	6	28	8	20	—	—	—	—
Homoród-Kőhalom	"	1	29	7	29	2	00	10	56	7	54	Egeres	"	—	—	7	26	10	08	1	16	—	83
Agostonfalva	"	2	04	8	18	3	53	11	58	8	28	Bánffy-Hunyad	"	11	32	8	12	11	38	2	06	1	47
Apáczá	"	2	24	8	51	4	41	12	12	8	66	Csucsá	"	12	05	8	54	1	25	2	96	2	12
Földvár	"	2	44	9	23	5	37	12	33	9	09	Rév	"	12	50	9	52	3	56	4	36	3	12
Brassó (Vendéglő)	"	3	25	10	02	6	48	13	63	9	75	M.-Telegd	"	1	17	10	27	5	43	5	31	3	70
Predeal	Erk.	4	28	—	—	reggel	—	14	87	10	62	Nagyvárad (Vendéglő)	Erk.	1	45	11	04	6	52	6	29	4	49

Kapus—Nagyszebeni szárnyvonál.												Tövis—Gyulafehérvári szárnyvonál.											
Allomások		Szem. von.		Allomások		Vegy. von.		Allomások		Vegy. von.		Allomások		Szem. von.		Vegy. von.		Allomások		Szem. von.		Vegy. von.	
		1892. sz.				1891. sz.				1890. sz.				1889. sz.		1888. sz.				1887. sz.			
		Minden nap	Minden nap			Minden nap	Minden nap			Minden nap	Minden nap			Minden nap	Minden nap	Minden nap	Minden nap						
óra	perc	óra	perc	óra	perc	óra	perc	óra	perc	óra	perc	óra	perc	óra	perc	óra	perc	óra	perc	óra	perc		
Kapus (V.) Ind.	11 19	Kapus (V.) Ind.	4 25	N.-Szeben (V.) I.	3 58	N.-Szeben (V.) I.	10 05	Tövis (V.) Ind.	2 39	8 20	Gy.-Fehérvár I.	1 01	6 24	N.-Szeben (V.) E.	6 50	N.-Szeben (V.) E.	11 13	Tövis (V.) Ind.	3 11	9 10	Gy.-Fehérvár E.	1 33	7 14
N.-Szeben (V.) E.	1 41	N.-Szeben (V.) E.	6 50	Kapus (V.) Erk.	5 50	Kapus (V.) Erk.	11 57	Tövis (V.) E.	3 11	9 10	Gy.-Fehérvár E.	1 33	7 14	N.-Szeben (V.) E.	6 50	N.-Szeben (V.) E.	11 13	Tövis (V.) E.	3 11	9 10	Gy.-Fehérvár E.	1 33	7 14

Kocsárd—Marosvásárhelyi szárnyvonál.																	
Allomások		Szem. von.		Allomások		Vegy. von.		Allomások		Vegy. von.		Allomások		Szem. von.		Vegy. von.	
		1892. sz.				1891. sz.				1890. sz.				1889. sz.		1888. sz.	
		Minden nap	Minden nap			Minden nap	Minden nap			Minden nap	Minden nap			Minden nap	Minden nap		
óra	perc	óra	perc	óra	perc	óra	perc	óra	perc	óra	perc	óra	perc	óra	perc	óra	perc
Kocsárd (V.) Ind.	9 12	Kocsárd (V.) Ind.	5 00	M.-Vásárhely Ind.	9 07	M.-Vásárhely Ind.	4 38	M.-Vásárhely Ind.	5 08	Csapó-Radnóth I.	10 28	Csapó-Radnóth I.	11 20	Maros-Ludas	6 55	Maros-Ludas	12 14
Maros-Ludas	10 08	Maros-Ludas	4 08	Csapó-Radnóth I.	11 20	Csapó-Radnóth I.	12 14	Kocsárd (V.) Erk.	12 14	Kocsárd (V.) Erk.	12 14	Kocsárd (V.) Erk.	12 14	Kocsárd (V.) Erk.	12 14	Kocsárd (V.) Erk.	12 14

Kapus—Nagyszebeni szárnyvonal.										Tövis—Gyulafehérvári szárnyvonal.										Jegyzet. A vastagabb ke- retbe nyomtatott számok az esti órától reggeli 5 óra 59 percig szá- mított éjjeli időt jelentik.																	
Állomások		Szem. von. 1082. sz.	Állomások		Vegy. von. 1812. sz.	Állomások		Szem. von. 1801. sz.	Állomások		Vegy. von. 1811. sz.	Árak		Állomások		Szem. von. 1702. sz.	Állomások		Vegy. von. 1712. sz.			Árak		H.o.III.o. fr.kr.fr.kr.													
		Minden nap óra perc	Minden nap óra perc	Minden nap óra perc	Minden nap óra perc	Minden nap óra perc	Minden nap óra perc	Minden nap óra perc	Minden nap óra perc	Minden nap óra perc	Minden nap óra perc	Minden nap óra perc	Minden nap óra perc			Minden nap óra perc	Minden nap óra perc	Minden nap óra perc	Minden nap óra perc			Minden nap óra perc	Minden nap óra perc														
		óra	perc	óra	perc	óra	perc	óra	perc	óra	perc	fr.kr.	fr.kr.	óra	perc	óra	perc	óra	perc			óra	perc	fr.kr.	fr.kr.												
Kapus (V.) Ind.		11	19	Kapus (V.) Ind.		4	25	N.-Szeben (V.) I.		3	58	N.-Szeben (V.) I.		10	05	6:19		5:85		Tövis (V.) Ind.		2	39	8		20	Gy.-Fehérvár I.		1	01	6		24	5:01		3:59	
N.-Szeben (V.) E.		1	41	N.-Szeben (V.) E.		6	50	Kapus (V.) Erk.		5	50	Kapus (V.) Erk.		11	57	8:33		4:52		Gy.Fehérvár É.		3	11	9		10	Tövis (V.) Ér.		1	33	7		14	1:24		3:03	
Kocsárd—Marosvásárhelyi szárnyvonal.																																					
Állomások		Szem. von. 1602. sz.	Állomások		Vegy. von. 1612. sz.	Állomások		Szem. von. 1801. sz.	Állomások		Vegy. von. 1801. sz.	Állomások		Szem. von. 1601. sz.	Árak		H.o.III.o. fr.kr.fr.kr.																				
		Minden nap óra perc	Minden nap óra perc	Minden nap óra perc	Minden nap óra perc	Minden nap óra perc	Minden nap óra perc	Minden nap óra perc	Minden nap óra perc	Minden nap óra perc	Minden nap óra perc	Minden nap óra perc	Minden nap óra perc	Minden nap óra perc	Minden nap óra perc	Minden nap óra perc																					
Kocsárd (V.) Ind.		9	12	Kocsárd (V.) Ind.		5	00	M.-Vásárhely Ind.		9	07	M.-Vásárhely Ind.		4	38	5:31		3:70																			
Maros-Ludas "		10	08	Maros-Ludas "		4	08	Csapó-Radnóth I.		10	28	Csapó-Radnóth I.		5	58	1:28		3:05																			
Csapó-Radnóth I.		11	13	Csapó-Radnóth I.		6	05	Maros-Ludas "		11	20	Maros-Ludas "		6	55	3:62		2:59																			
M.-Vásárhely É.		12	26	M.-Vásárhely É.		7	18	Kocsárd (V.) Erk.		12	14	Kocsárd (V.) Ér.		7	49	2:84		2:03																			

A KELET

nyomdája felvállalja helyi vagy vidéki megrendelésre

Mindennemü meghívók, tánczrendek,
ROVATOS IVEK.
FOLYÓ- ÉS RÖPIRATOK.

ALAPSZABÁLYOK.
Hivatalos nyomtatványok.
BORITÉKOK, NÉVJEGYEK.

SZÁMLÁK, ÁRJEGYZÉKEK.
PERESIRATOK.
ÉTLAPOK, FELHIVÁSOK.

Egészen új kiállításban bármily nagyságu

FALRAGASZOK

elkészítését.

Nyomdahelyiség főtér 12. szám.